Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

STATISTISKE MEDDELELSER,

SJETTE BIND.

UDGIVET AF DET STATISTISKE BUREAU.

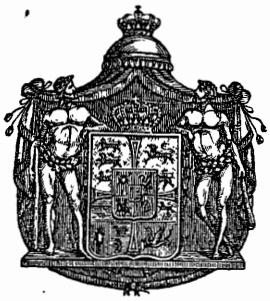

KJÖBENHAVN.

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI VED F. S. MUHLE.

1867.

VI.

Om Selvmordene i Kongeriget Danmark

i Aarene 1861—65.

Den stedse stigende Hyppighed af Selvmord i Danmark i Perioden 1835—1860 har vakt stor Opmærksomhed ikke blot i Danmark selv, men ogsaa i Udlandet.

Paa 100,000 Mennesker kom

i Perioden	1835—1844	21,9	Selvmord.
	1844—1856	25,6	—
	1856—1860	28,8	—

Denne stigende Hyppighed af Selvaflivelser maatte saa meget snarere tildrage sig Opmærksomhed, som det var aabenbart, at Selvmord i Begyndelsen af den her omhandlede Periode allerede forekom hyppigere i Danmark end i de fleste andre Lande, og som det fremgik af alle Undersögelser, at Hyppigheden af Selvmord selv i de Lande, hvor der klagedes meget over deres Tilvæxt i den senere Tid, ikke var tiltagen i den Grad som hos os.

Der var saaledes en stor Opfordring til stadig at have dette alvorsfulde Phænomen i Sigte, og man bestemte sig derfor til, for Fremtiden at bekjendtgjöre en femaarig Oversigt over Selvmordene her i Landet.

Det er denne Oversigt for Perioden 1861—1865, som vi her skulle omtale, idet vi strax ville bemærke, at Hyppigheden

ikke i det sidste Qvinqvennium er stegen, men at den i Sammenligning med det nærmest foregaaende Femaar tvertimod synes at være aftagen. Fra 1856 til 1860 var der constateret 447,2 Selvmord aarligen, hvad der ved en Gjennemsnitsbefolkning af 1,550200 Indvaanere, det omtrentlige Gjennemsnitstal af Folketællingerne i 1855 og 1860, udgjör 28,8 Selvmord paa 100000 Individer. I Perioden 1861—65 er derimod aarligen constateret 453,2 Selvmord, men Gjennemsnitsbefolkningen i disse 5 Aar kan ansættes til 1,642900, og der kom altsaa paa 100000 Individer 27,6 Selvaflivelser. Dette er altsaa en, om end ubetydelig, Aftagen i Hyppigheden, men vi maae dog hertil bemærke, at da der ikke har fundet nogen Folketælling Sted i 1865, er Befolkningens Gjennemsnitsantal i denne Periode mindre sikker, idet den alene er beregnet efter Overskuddet af Födsler over Dödsfald. Det behöver saaledes ingen nærmere Forklaring, hvorfor det ikke med Sikkerhed kan angives, med hvormange Procent Hyppigheden af Selvmord er aftagen i 1861—65 mod i 1856—60; men som vist kan det dog antages, at Hyppigheden ikke længer er i Tiltagende.

Da, som anfört, ingen Folketælling blev foretaget i 1865, kunne Gjennemsnitstallene for de forskjellige Levealdere i Perioden 1861—65 heller ikke nöie angives. Det er en Grund mere til at indskrænke denne Oversigt til nogle summariske Angivelser, og at afvente den næste Folketælling i 1870 for at give en fuldstændig Oversigt over de i Perioden 1861—1870 i Danmark begaaede Selvmord.

I de enkelte Aar af Femaaret 1861—65 var Antallet af Selvmord:

i 1861 . . .	368	Mandf.	116	Fruent.;	ialt	484
1862 . . .	369	—	93	—	—	462
1863 . . .	347	—	111	—	—	458
1864 . . .	305	—	106	—	—	411
1865 . . .	356	—	95	—	—	451
Tilsammen .	1745	Mandf.	521	Fruent.;	ialt	2266.
I Gjennemsnit	349,0	—	104,2	—	—	453,2

Mod 100 Selvmord af Mandfolk kom saaledes paa det nærmeste 30 Selvmord af Fruentimmer, hvilket er omtrent det samme Forhold som tidligere har fundet Sted.

Af de aarlige forövede 453,2 Selvaflivelser faldt

paa Hovedstaden . . .	54,8
— Kjöbstæderne. . .	66,6
— Landdistrikterne .	331,8
	453,2

Gjennemsnitstallet af Folkemængden i Kjöbenhavn i denne Periode antaget til 158600 Indv., i Kjöbstæderne til 211300 Indv. og i Landdistrikterne til 1,273000 Indv., kom der henholdsviis paa 100000 Indv. 34,6 31,5, og 26,1 Selvmord, medens dette Forhold i det foregaaende Femaar var henholdsviis 40,7, 30,7 og 27,1. I Kjöbenhavn er der saaledes forövet færre Selvaflivelser i 1861—1865 end i 1856—1860, og det ikke blot relativt (34,6 mod 40,7) men ogsaa absolut; thi fra 1861—65 constateredes 54,8 Selvmord aarlig i Hovedstaden, medens Antallet af Selvmord fra 1856—60 var 60,8 aarlig; derimod er Hyppigheden og ligeledes det absolute Antal steget lidt i Kjöbstæderne (i 1856—60 var Antallet aarligen 59,8, i 1861—1865 derimod 66,6). I Landdistrikterne er Hyppigheden aftagen ubetydeligt, fra 27,1 til 26,1 Selvmord paa 100000 Indv., Antallet er derimod voxet lidt, fra 326,6 til 331,8 aarligen.

Enhver, som med Interesse har fulgt Undersögelserne om Selvmord, vil vide, at de i den senere Tid foretagne statistiske Forskninger have godtgjort, at hvad man tidligere antog for uomstödelige Sandheder, «at Hanget til Selvmord er stærkest i den yngre Alder og aftager som Mennesket nærmer sig mod Graven», og «at Selvmord foröves hyppigere, naar Alt omkring os taler om Död og Undergang, end naar Solen kalder til Liv og Fryd» — at, sige vi, disse længe som uomstödelige Sandheder troede Paastande ere grundfalske.

Ogsaa de i denne Periode forövede Selvaflivelser godtgjöre paa det Evidenteste, hvad der fremgaaer af Tabellerne over de i

de foregaaende 25 Aar her i Landet forövede Selvmord, at der forholdsviis begaaes langt flere Selvmord af Mennesker mellem 40 og 60 Aar end af Mennesker mellem 20 og 40 Aar, ikke at tale om at Selvaflivelse forholdsviis er ligesaa hyppig blandt Oldinge, som sjelden blandt ganske unge Mennesker.

Undersöge vi nemlig, hvor gamle de Individer, som i denne Periode have aflivet sig, have været, ville vi see, at af de 2266 Selvmordere vare:

under 20 Aar	139
imell. 21 og 30 —	297
— 31 » 40 —	344
— 41 » 50 —	452
— 51 » 60 —	487
— 61 » 70 —	356
— 71 » 80 —	145
over 80 —	42
Uangiven Alder	4

Tage vi nu det aarlige Gjennemsnitstal af de af enhver Aldersklasse forövede Selvmord, og sammenligne vi dette Tal med Antallet af de til hver Aldersklasse hörende Individer, komme vi til det Resultat, at paa 100000 Individer af hver Aldersklasser kom

af Individer	under 20 Aar	9,1	Selvmord.
imell.	21 og 30 —	22,6	—
—	31 » 40 —	30,0	—
—	41 » 50 —	50,2	—
—	51 » 60 —	73,0	—
—	61 » 70 —	84,2	—
—	71 » 80 —	76,5	—
	over 80 —	82,4	—

Det er i det Hele den samme Gradation, som de tidligere undersögte Perioder fremviste, og som overalt, hvor Selvmordene ere gjorte til Gjenstand for grundige Undersögelser, har viist sig.

Ogsaa med Hensyn til Aarstiderne og til Dispositionen til Selvmord i samme bekræfter de sidste 5 Aars Erfaring, hvad der tidligere er blevet udhævet og overhovedet de nyere Forskningers Resultat, at de fleste Selvaflivelser begaaes i den mildere Aarstid. Af de i 1861—65 begaaede 2266 Selvmord falde:

paa Januar	Maaned	124,	eller	5,5	pCt. af	samtlige Selvmord.
Februar	—	134	—	5,9	—	—
Marts	—	175	—	7,7	—	—
April	—	214	—	9,4	—	—
Mai	—	257	—	11,3	—	—
Juni	—	255	—	11,3	—	—
Juli	—	282	—	12,4	—	—
August	—	212	—	9,4	—	—
September	—	171	—	7,6	—	—
Oktober	—	172	—	7,6	—	—
November	—	140	—	6,2	—	—
December	—	130	—	5,7	—	—

33,1 pCt. paa Sommeren (Juni, Juli, August)
28,4 — » Foraaret (Marts, April, Mai)
21,4 — » Efteraaret (September, Oktober, November)
17,1 — » Vinteren (December, Januar, Februar)

I Perioden 1845—56 faldt af 100 Selvmord 33,7 paa Sommeren, 28,0 paa Foraaret, 20,5 paa Efteraaret, og 17,8 paa Vinteren; og i Aarene 1856—60 faldt af 100 Selvmord 31,2 paa Sommeren og kun 17,7 paa Vinteren.

Vi ville endnu kun tilföie nogle Linier med Hensyn til Selvaflivelsesmaaderne.

Medens der i alle Lande, hvor Selvmordene ere blevne grundigen undersögte, viser sig den störste Overeensstemmelse med Hensyn til Alderen og Aarstiderne, i hvilke Selvmord hyppigst foröves, er dette dog ikke Tilfældet med Selvaflivelsesmaaderne, forsaavidt en Aflivelsesmaade er mere fremherskende i et Land, en anden i et andet. Men forsaavidt finder der

ogsaa i denne Henseende en Regelmæssighed Sted, der maa forbause: at den fremherskende Aflivelsesmaade i det samme Land overalt yttrer sig med samme Styrke — omend i forskjellig Grad blandt de forskjellige Kjön — og stræber efter mere og mere at blive fremherskende. Vi have herom tidligere yttret os nærmere og maae henvise hertil, ligesom vi overhovedet maae henholde os til vore tidligere Udviklinger*). Dette bekræftes ogsaa ved de sidste 5 Aars Erfaring.

Af 100 Selvmord forövedes:

ved Hængning	75,5.
Drukning	17,2.
Skydning	3,1.
Skarpt Redskab .	2,6.
Nedstyrtning . . .	0,4.
Gift	1,2.

Rigtigheden af den ovenfor gjorte Bemærkning vil træde klarere frem ved at sammenligne denne Periodes Erfaring, hvad dette Punkt angaaer, med de tidligere Perioders Resultat.

Af 100 Selvmord skete:

	1835—1844.	1845—56.	1856—60.	1861—65.
ved Hængning	63,3.	68,9.	74,8.	75,5.
Drukning	23,3.	20,8.	17,3.	17,2.
Skydning	4,1.	4,9.	3,7.	3,1.
skarpt Redskab	4,8.	3,3.	2,8.	2,6.
Nedstyrtning		0,6.	0,2.	0,4.
Gift	1,5.	1,5.	1,2.	1,2.

Medens Hængning saaledes er den fremherskende Selvaflivelsesmaade her i Landet og mere og mere stræber efter at gjöre sig gjældende, er dette dog især Tilfældet med Hensyn til Mandkjönnet. Hos de qvindelige Selvmordere viser der sig derimod en större Tendents til at aflive sig ved Drukning, ligesom Tendentsen til at tage sig af Dage ved Gift er langt större blandt

*) Cfr. «Statistisk Tabelværk», Ny Række, Bind XV og XXIV. Indl.

Qvindekjönnet end blandt Mandkjönnet. Dette fremgaaer saavel af Betragtningen af den sidste som af de foregaaende Perioder.

Af 100 Selvmordere valgte nemlig:

	1835—44.		1845—56.		1856—60.		1861—65.	
	Mdf.	Frt.	Mdf.	Frt.	Mdf.	Frt.	Mdf.	Frt.
Hængning	72,8.	48,0.	74,8.	51,3.	81,1.	54,7.	81,8.	54,3.
Drukning	16,5.	43,0.	14,6.	39,4.	10,9.	37,6.	11,0.	38,2.
Skydning	5,4.	0,3.	6,4.	0,1.	4,9.	0,0.	4,0.	0,2.
Skarpt Redskab / Nedstyrtning	4,6.	5,1.	3,3.	6,0.	2,6.	4,3.	2,5.	4,6.
Gift	0,7.	3,6.	0,9.	3,2.	0,5.	3,4.	0,7.	2,7.

Vi have allerede ovenfor bemærket, at det er glædeligt, at den stigende Hyppighed af Selvmordene her i Landet efter de sidste 5 Aars Erfaring synes at være standset. Men foruden hvad der forövrigt kan indvendes mod denne Slutning, og hvorpaa vi selv tildeels have gjort opmærksom, er der een Bemærkning, som vi imödesee af dem, som dette Emne især kunde interessere, og som vi troe at burde forekomme.

Ved Betragtningen af Antallet af de i de enkelte Aar af denne Periode begaaede Selvmord vil det ikke kunne undgaae Opmærksomheden, at i 1864 er der forövet 53 Selvmord færre end i Gjennemsnit af 1861, 1862, 1863 og 1865. Dette har en betydelig Indflydelse paa Gjennemsnitstallet for Femaaret og selvfölgelig paa Hyppigheden i samme. Men i Aaret 1864 var Jylland for den störste Deel i Fjendens Vold, og er det derfor ikke at antage, at ikke faa af de der begaaede Selvmord ikke ere blevne constaterede, eller at idetmindste Indberetningerne om samme ikke ere i sin Tid tilsendte rette Vedkommende og komne os tilhænde? Vi have selv næret denne Anskuelse og antaget, at Hovedgrunden til, at Aaret 1864 kun angiver 411 Selvmord, medens Gjennemsnittet for Periodens andre fire Aar er 464, maa söges heri. Men hvor sandsynlig denne Antagelse end maa forekomme, synes det dog at fremgaae af en nærmere Undersögelse, at den langtfra kan ansees for sand eller tör

antages at være Hovedgrunden til, at Aaret 1864 figurerer med et i Forhold til de nærmest foregaaende og efterfölgende Aar ringe Antal Selvaflivelser. Det viser sig nemlig, at ogsaa paa Öerne har Antallet af Selvmord været ikke ubetydelig mindre i 1864 end i de andre 4 Aar af denne Periode. Paa Öerne forefaldt aarligen 298 Selvmord i disse fire Aar — i 1864 kun 259, altsaa 39 færre end Gjennemsnittet for hine 4 Aar; det er en Nedgang af 13,1 pCt. I Jylland forefaldt aarligen i de omtalte 4 Aar 166 Selvmord, i 1864 derimod kun 152, eller 14 færre end Gjennemsnitstallet, og Nedgangen i det nævnte Aar var saaledes kun 8,4 pCt for Jylland, hvor den fjendtlige Occupation fandt Sted. Det turde derfor neppe være rigtigt at betragte Forstyrrelsen i Administrationens regelmæssige Gang i denne Landsdeel som Aarsag til det forholdsviis ringe Antal Selvmord, som er anfört for Aaret 1864. Hvad Grunden til denne Formindskelse har været, vil ialtfald være vanskeligt at efterspore. Man kunde maaskee sige, at, naar Landet rammes af en stor Ulykke, er den Enkelte mindre fristet til at bide sig fast i sin egen og at segne under Byrden af denne. Dette er imidlertid kun en henkastet Yttring og ingenlunde et Forsög paa at löse en maaskee uudgrundelig Gaade. Men desuden finder man, skjöndt Hanget til Selvaflivelse, som vi have seet, er steget i det Hele taget, ogsaa tidligere nogle enkelte Aar, i hvilke der er begaaet ikke ubetydeligt færre Selvmord end i de nærmest foregaaende og i de nærmest efterfölgende Aar. Et Blik paa en Oversigt over Antallet af de i Kongeriget fra 1835 til 1865, altsaa i 31 Aar, constaterede Selvmord vil overbevise os herom.

Oversigt over de i Kongeriget fra 1835 til 1865 aarligen constaterede Selvmord.

1835	209
1836	241
1837	269
1838	292
1839	297

1840	261	
1841	337	
1842	317	
1843	301	
1844	285	
	2809.	Gjennemsnit 280,9.
1845	290	
1846	376	
1847	345	
1848	305	
1849	337	
1850	340	
1851	401	
1852	426	
1853	419	
1854	363	
	3602.	Gjennemsnit 360,2.
1855	399	
1856	429	
1857	427	
1858	457	
1859	457	
1860	466	
1861	484	
1862	462	
1863	458	
1864	411	
	4450.	Gjennemsnit 445,0.
1865	451.	

Det statistiske Bureau, September 1867.

C. N. David.